

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.
Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Fölvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, Battara P. könyvnyomdája
Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.
Inserzioni ed articoli comunicati si assa-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Tipografia Battara.

1891 Január 18

Megjelenik minden vasárnap

18 Gennajo 1891

Biztató kilátások.

FIUME 1890 jan. 17

A magyar kikötő városban a leg-
utóbbi időben sok érdekes ese-
mény követi egymást. A kitartó
és zajtalan munkálkodásnak nagy
fontosságú sikerei ezek, melyek
úgy szalva észrevétlenül jönnek létre.

E sikerek már külön külön is
Fiumét, s a magyar tengeri keres-
kedelmet tekintve figyelemre méltó
tényezők; összességükben pedig, ama
nagyobb szabású átalakulásoknak
biztató előhírnökei, melyek nél-
kül a kikötő város gyakorlati ér-
tékét nem egy szempontból kelle-
ne kétségbe vonnunk.

A fejlődésben, hogy úgy szóljunk e-
gész rendszert fedezhetünk föl; mi-
att a magyar a tengeri hajózási erő-
södése, s a hajórajunk lassu, óvatos,
de biztos gyarapodása előtt állunk,
kereskedelmi tekintetben is kedvező
jelenségeket észlelhetünk.

Valljuk be őszintén, hogy Fiu-
me ma is, s a multban még in-
kább, jobban csak a transitofor-
galomnak volt erős közvetítője; a ki-
kötő városban összpontosuló ten-
geri kereskedelem azonban nélkü-
lözte azt a nagyobb szabású és egy-
séges üzleti kört, mely egy egész-
séges és messze szétágazó tengeri
kereskedelmnek elengedhetlen föl-
tétele.

A „Fiume“ tárczája

A Schiller gőzös hajótörése

Egy szemtanu elbeszélése.

— Nézd meg kértek mi történt?

A gép e pillanatban megállott, s a
hajósip bugása is megszűnt; e helyett
azonban a lövés - fúvás által okozott
zajból kihangzott a kapitány parancszo-
va. — A szivattyukhoz, szóló erős hangon
a parancsnok.

— Nehány perc múlva a hajóács
megkönnyebbült lélegzettel jelentette,
hogy a szivattyúk tövén csak négy hü-
relüknyi víz van, s a hajón nem tüött
részt a zátony.

— Hála az égnek! — sohajtottak föl
megkönnyebbülten az utasok.

— Tehát mi történt? — Az első tiszt
megnyugtatólag válaszolt:

— Zátonyra jutottunk, azonban a da-
gály növekedése, hajónkat néhány óra
múlva leemeli a zátonyról. Miután ve-
szély nincs, a parancsnok kéreti mindnyá-
jukat, hogy nyugodtan ide leun ma-
radjanak; foglaljanak helyet s folytas-
sák az étkezést.

A hajótiszt utóbbi szavai eleinte föl-
tűnést, eltették, mihelyt azonban jó pél-

A tengeri kereskedelmünk fejlesz-
tésére hivatott kereskedők nem régi-
ben sok tekintetben ingatagnak ta-
lálták még a talajt arra, hogy
Fiumében nagyobb szabású üzletek-
nek vessék meg az alapját. És ez
nagyon is természetes. — Régi műkö-
dési körük többé kevésbé pozitív biz-
tosítékot nyújtott nekik üzletük
sikereihez, míg a fumei talajon
mindez kétesnek látszott.

A legújabbban a tekintetben is
lassankint kedvező fordulatra szá-
mithatunk.

A fumei hitelbank úttörő pél-
dája nem egy üzletág sikeres mű-
veléséhez előkészítette a talajt, a
magyar kormányzat pedig lassan-
kint abba a helyzetbe jutott, hogy
egy fejlettebb tengeri kereskede-
lem megindítására szükséges ked-
vezményeket megadhassa.

E viszonyok folytán nem egy
oldalról van kilátás arra, hogy a
különböző üzleti ágak már a köz-
el jövőben megtalálják a maguk
művelőit.

Különösen a trieszti piac az,
honnét szívesen jönnek át a fiu-
mei viszonyokba is beavatott ke-
reskedők, ha csak némi előnyre is
számíthatnak a magyar kikötő
városban.

Nem egy, nagyon is fontos üz-
letágnak már a közel jövőben meg-
lesz nyitva az útja. — Egy jóhír-
nevű czég (Basevi és Flesch) a

kereskedelmi, és a fumei kor-
mány részéről nyert kedvezmények
által támogatva a gyarmatárak
direkt behozatalának nem egy á-
gát tojja kultiválni.

E czéget még többben is szán-
dóknak követni. Ily körülmények
között minden aggodalom nélkül
remélhetjük, hogy a magyar ten-
geri kereskedelem export és im-
portüzlete egy egészséges átalaku-
lás előtt áll.

A hajózási és a kereskedelmi
viszonyok kedvezőnek ígérkező át-
alakulása mellett az ipar terén is
egy nagy fontosságú momentumra
mutathatunk rá.

A selyem szövetekért eddig ó-
riási összegek vándoroltak s vándor-
olnak még ma is Olaszországba
és Franciaországba. A Magyaror-
szágon elhanyagolt selyemtenyész-
tés természetes következményei e-
zek; ma azonban, hogy Magyarorszá-
gon a selyem tenyésztés alig várt e-
redményeket mutat föl, örömmel
üdvözöljük mindama intézménye-
ket, melyek selyemiparunk fölvirá-
goztatását célozzák.

A Fiumében alakított selyem fo-
nógyár nemcsak a fumei helyi i-
par szempontjából érdemel figyel-
met, de országos szempontból is
nagy fontossággal bír.

Ma ugyan — hogy Fiume még
szabad kikötő — Olaszországból
hozzák be a selyemszövetéhez szük-

kát, telve voltak utasításokkal veszélyek
esetére.

— Egy váratlan áramlat folytán a
kis Scilly-szigetek nyugati részén zátony-
ra jutottunk, melyet a köd miatt csak
későn vettünk észre. Szerencse, hogy az
apály idején történt; a növekedő dagály
hajónkat előreláthatólag föl fogja emelni
s így a legközelebbi kikötőt elérhetjük.
Semmi esetre sem szabad azonban a ha-
jó idő előtti elhagyására törekedni, mert
ez rémületet idézne elő, melynek szomo-
rú következményei lehetnének. Azt tart-
ja az öreg tengerész: hogyha csak három
deszka van itt együtt, a hajón mindig
biztosabb a helyzet, mint akármelyik
csónakban. Türelem, és nyugaltság uraim
még egészségükre kívánom az elbédet.

A hajótiszt ezután kiűrtette a pohá-
rát, s a földéltre távozott, melynek ké-
pe egészen megváltozott. — Ezalatt e-
gészen besötétedett; a vezérlámpák vi-
lágánál a tengerészek nehéz tárgyakat a
hajó elejéről vitték a hátsó részre, hogy
a zátonyról minél könnyebben megsza-
baduljon. A munkában maguk a tiszt-
ek, s a szolgálatban nem állott fűtők
is segítkeztek.

— Jobb itt, mint a gépházban —
szólt meg az egyik fűtő. — Odalenn
elkerülhetlen a halál; innét legalább egy
mentőcsónakba juthatunk a veszély ide-
jén.

séges selyem fonalakat; azonban,
mihelyt a szabad kikötő megszü-
nik, a fumei selyemszövő gyár a
magyar nyers telyem termelésnek
egyik számottevő fogyasztójává lesz.

Az államsegélyben részesülő hajó-
járatok forgalmi eredménye.

A fumei anconai járatok.

A Fiume-Ancona közti gőzhajójáratok
f. évi november és december havi áru-
forgalma a következő volt:

Kivitetett Fiuméból Anconába: 12094.40
q. cukor 80 q. liszt 2.37 q. bor, 0.08
q. sör. 30.18 q. butor, 154.90 q. vas-
só, 9.30 q. tűzifa, 0.21 q. faáru, 89
q. donga. összesen 12460.44 q. Beho-
zatott ellenben Fiuméba: 118.30 q.
gesztenye, 88.67 q. zöldség, 13.77 q.
mandula, 0.51 q. cserfakéreg, 3.45 q.
vasáru, 80 q. korpa, 1 q. fonal, 1.19
q. zsák, 3.45 q. vasáru, 0.90 q. fehér-
nemű, 70 q. donga, 700 q. lépületfa,
összesen 1162.23 q. Az összforgalom
tehát 13622.67 métermázsát tett ki,
mi az előző októberhavi forgalomhoz
hasonlítva 12228.04 q.-nyi növekedést
eredményez. E növekedés kizárólag a
czukor kivitelének köszönhető, melynek
gyors elszállítása czéljából a gőzös a
rendes heti járatokon kívül még 3 rend-
kívüli járatot tett Anconába. A mi a
személy forgalmat illeti, szállítottott
Fiuméból Anconába 37, Anconából Fiu-
méba pedig 22, összesen tehát 59 utas,
vagyis 14-el kevesebb, mint az előző
október hónapban. December hóban 4
rendes és egy renkívüli járat indítottott
Fiuméból Anconába. Kivitetett e hóban
összesen 10,398.17 q., behozatott pedig
224.11 q. áru, úgy hogy az összes á-

A földéleten egy-zerre erős zsivaj lett
hallható, — Brandtné a feleségével a
lárma színhelyére sietett, s meglepetve
látta, hogy a harmadosztályú utasok e-
rőszakkal a földélet alatti zárt helyiség-
ből a szabadba jutnak. A hajó alkalma-
zottai hiában igyekeztek őket e törek-
véükben megátolni.

— Igen! — kiáltották többen — a
gazdagokat majd a csónakokon megmen-
tik, bennünket itt akarnak hagyni, hogy
megfulladjunk! Többen egyenesen a csó-
nakokhoz rohantak, hogy menekülhesse-
nek.

A zsivajból kihallatszik a kapitány pa-
rancszoza, mely mindenkit nyugalomra
és föltétlen engedelmességre intett. —
Miután a zajongók a parancsnok kezében
a lövésre készen tartott forgópisztolyt
megpillantották, kellestlenül engedelmes-
kedtek, s zugolódva vonultak vissza a
földélet alatti zárt helyiségbe.

Brandt ezután visszatért a feleségével
a hajó hátsó részére, innen pedig a te-
rembe vonult. — Sápadt arcú nők és
gyermek aggódva lesték a további e-
seményeket.

— Hogy állunk? — kérdezte aggdó-
va Hammerschmidtne asszony.

— Félek, hogy baj lesz — válaszolt
Brandt-, a hajó még most sincs szaba-
don.

E szavak hallatára az egyik utas ijed-

ruforgalom 10,622.28 q.t tett ki, mi a november havi forgalomhoz hasonlítva 3000.39 q.nyi csökkenésnek felel meg. A személy forgalmat tekintve szállított Fiuméből Anconába 39, viszont pedig 28 összesen 67 személyt vagyis 8-al több mint november hónap. A kivitel czikkai a következők voltak:

20 q. festékfa 99.14 q. olaj, 15.75 q., acél, 10062 q. cukor, 100 q. liszt, 25 q. donga, 4.20 q. bőrök, 0.15 q. ásványvíz, 40.93 q. butor, 30 qn. bordó 1 q. sózott hal.

Behozatott pedig: 18 q. gesztenye, 1 q. tökehal, 78.56 q. zöldség, 0.10 q. fehérmű, 10.66 q. zsák, 4.13 q. bor, 2 q. gipsz, 0.17 q. délygyümölcs, 0.21 q. bot, 9.29 q. bot, 9.29 q. bőr, 100 q. épületfa.

A fiume-anconai járatok, melyek el-seje 1890 évi szeptemberhő 18-án megindítottak, a múlt év végéig a következő személy-és áruforgalmat tüntetik fel

	Behozatal	Kivitel	Személyforgalom
szeptember	48.44 q.	422.69 q.	39
október	328.62 "	4,067.84 "	73
november	1,162.23 "	12,460.44 "	96
december	224.11 "	10,398.17 "	77
összesen	1,762.41 q.	24,349.14 q.	275

A fiume-velencei járatok

A fiume-velencei járatok áruforgalma múlt évi december hónap. December hónap Velenczébe 4 járat eszközöltetett és kivitetett 4082.63 q. áru, behozatott ellenben Fiuméba 1897.98 q. áru. Az 1880 decemberhavi 5980.61 q.-nyi össz-forgalom az 1889 évi hason forgalommal szemben 1447.6 q.-nyi emelkedést mutat.

Az áruforgalom részletei a következők: Kivitel Fiuméből Velenczébe: 1605.69 q. árpa 301 qn. mag 2729.30 qn. buza 16.20 qn. keményítő 6 q. hal, 4.24 qn. papír 2.14 q. vegytermék 12.90 q. butor 30 qn. bőrök 11.48 qn. rovarpor, 5.09 q. festékfa, 93.81 qn. kőolaj 0.23 qn. coke 0.04 q. vasáru, 40 q. cserzőanyag, 110 q. lécz 14.42 qn. fatábla.

Behozatal Velenczéből Fiuméba 4.62 q. élelmiszer, 500 q. épületfa, 240 q. korpa 6.20 q. cizink, 11 q. seprű, 289.59 q. bőrök, 16.20 qn. zsák 35.34 q. szappan, 261.07 q. kerder. 27 q. bőr, 260 q. rizs 4.40 q. vasáru, 175 q. kőolaj 6.01 q. olaj 0.77 qu. sajt 5.99 q. faáru 15.16 15.16 qu. hordó, 1 qu. üvegáru, 1.34 gyógyszer 46.70 q. tökehal 3.20 gomb.

A fiume-velencei gőzhajójáratok 1890 évi áruforgalma a következő összeállításból vehető ki:

január	477.50 q.	5,446.64 q.
február	899.28 "	6,118.66 "
márczius	599.42 "	6,979.92 1/2 "
április	1132.40 "	2,447.53 1/2 "
május	966.34 "	3,115.92 1/2 "
június	1002.89 "	4,550.38 1/2 "

ten kabinjába rohant, s menőgyűrűt kötve derekára, tért vissza a terembe. — Megjelenésére, mely a legvégső veszélyt juttatta eszébe mindenkinék, az utasok hangos jajkiáltásokba törtek ki, sőt még a bátrabbakat is megfélemlítette.

— Mentőszközöket! ordított száz torok kétségbeesett kiáltással, mialatt sekan az értéktárgyaikat igyekeztek összecsomagolni. A jaggató csoportok csakhamar a hajóföldélzetre rohantak. Oda fönn teljes sötétég uralkodott, mely a megvillanó vészfények és a fölbozátott rakéták fényé szakított meg egy-egy pillanatra. — E pillanatban a boldogtalanok maguk előtt ott látták a végzetesen megsérült hajót, látták kétségbeesett emberi araszokat, megpillantották a zugó tenger árját, s az őket fenyegető hullámsirt.

Az idő mulik, a dogály erősebb lesz, de a „Schiller” gőzös folyton oda van tapadva a zátonyhoz. Miután a hajó a hullámok elől ki nem térhet, az erős csapások a hajóttestet jobban és jobban féloldalra fordítják. — Az első hatalmas hullám csakhamar átcsap a földélzeten, s nyomában szőzoros értelmében kétségbeesett jajkiáltás hangzik a szerencsétlenek ajkáról, kiket a hullám a tengerbe

julius	621.53 "	1,956.59 "
augusztus	993.32 "	4,826.45 1/2 "
szeptember	1,299.87 "	6,057.23 "
október	581.43 "	6,411.93 "
november	2,017.42 "	4,265.30 "
december	1,797.98 "	4,082.63 "
összesen	12,489.48 "	57,290.00 3/4 q.

Az össz-forgalom tehát 69,779.40 3/4 q.tett ki, mi hasonlítva az 1889 évi forgalomhoz 48,443.81 1/4 q.nyi csökkenést eredményez. E kedvezőtlen eredmény leginkább annak tulajdonítandó, hogy 1890 évben e czikk kivitele igen tetemes volt.

Az Anchor Line társaság.

Az Anchor Line hajózási társaság al-1890 évben Fiume és New-York között közvetített hajó- és áru forgalom igen kielégítő eredményeket tüntet fel.

Míg 1880 évben csak 14 gőzös indított Fiume érintésével New-Yorkba, addig 1890 évben 17 gőzös indult el kikötőnkől New-Yorkba, melyek által 134,882.80 métermázsza különféle áru vagyis 47,905.40 métermázsával több áru szállítottatott el mint 1889 évben. A behozatal mely 1889 évben egyáltalában hiányzott, 5000 q.-t. tesz, ugy hogy az össz-forgalom 139,882.80 métermázsára emelkedik. A forgalmi többlet tehát összesen 52,905.40 q.-ra rug.

A Fiuméből New-Yorkba kivitt áruk a következők voltak; 92,136.70 q. szilva, 916.30 q. szilvaiz, 24,470.70 q. bab 11,605.00 q. ásványvíz, 1,735.70 ásvány 398 qu. repeze, 752.40 q. téglá, 1870 q. fűvek, 622.10 qu. bor, 89.80 qu. likőr, 39.20 qu. liszt, 88.90 qu. gép, 157.60 q. különféle áru.

A mi a behozatalt illeti New-Yorkból Fiuméba csak egyetlen czikk érkezett t. i. 5000 vasuti kocsi alkatrészek.

Az Adriatársulat köréből

Az Adria magyar tengeri hajózási részvénytársaság viteldijai iránt az 1891 évben netán felmerülő vitás kérdések eldöntésére hivatott választott bizottságnak elnökévé a minisztertanács báró Kochmeister Frigyes főrendiházi tagot, és a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökét nevezte ki. E bizottság tagjait a kereskedelemügyi miniszter Szabó Jenő és Dr. Schierer Gyula miniszteri tanácsosokat nevezte ki, az „Adria” tengeri gőzhajózási társaság pedig Jókai Mór, és Simon Jakab igazgatósági tagokat választotta meg.

sodort. Négy-t utas esett azonnal áldozatul.

— La a mentőcsónakokat!

E parancs szóra a tengerészek a hajó két oldalán csúszó mentőcsónakokhoz rohantak s nagy erőfeszítéssel igyekeztek azokat a vízre bocsátani. A munka csak nehezen ment, mert a hajó már nagyon is féloldalra dőlt, s a hullámok is mindig magasabbra töröltek. Az egyik csónakot nagy küzdelemmel birták csak a vízre bocsátani, azonban egy pillanat alatt túl volt terhelve, s habár a hajótisztek lelővással fenyegettek mindenkit, a ki erőszakkal akarna a csónakba jutni. — A csónakot eltaszították a hajótól; e pillanatban azonban egy férfi ugrott elő, s egy kisgyermeket dobott a csónakban ülő anyja felé, s ő magais egy két-égbesett ugrással igyekezett a csónakba jutni; a menekülők, hogy reájuk ne essék, fölugráltak helyeikről; a csónak elvesztette az egyensúlyt, s fölbillent; a kétségbeesett-jaj kiáltás tudatta, hogy minden elvesztett.

A hajóföldélzeten maradt utasok azonnal belátták, hogy a legborzasztóbb sors vár reájuk; egyetlen mentőcsónak nem volt már a hajón. Minden hullám, mely

Az osztrák-magyar Lloyd

tisztán osztrák vállalatá váló átalakítása vonatkozólag a Fremdenblatt ceket írja: A magyar kereskedelmi miniszter és Bacquehem közt az előző hónapban folyt beszélgetés után, mely főképen a Lloydnak tisztán osztrák vállalatá váló átalakítására és a szükséges elvi megállapodásokra vonatkozott, azt hitták, hogy az egész ügy rendes mederben folyik, sőt már a napot és órát is emlegették, a melyben az osztrák kereskedelmi miniszterium meghatalmazottjai Budapestre indulnak, hogy a magyar kormány meghatalmazottjaival a tárgyalásokat folytassák. Mindinkább kitörtek azonban, hogy az egész kérdés megoldásához még is több kell annál, hogy a magyar kormány a Lloydnak osztrák vállalatá váló átalakításához elvben hozzájáruljon és annak az elvnek a felállításánál, hogy az Adria és a Lloyd külön utakon haladjanak, egymással ne versenyezzenek, de azért az összmarchia közös forgalmi politikai érdekeit együttesen képviseljék. Bár mily becses elvek ezek, a kérdés megoldását alig vitték egy lépéssel is túl a kezdet stádiumán. Ami a szándék praktikus megoldását illeti, most tünik csak ki, hogy a magyar kormányt mily intenzív érdekek kötik az eddigi Lloydhoz, s hogy nem kicsiség az, ha a Lloyd hajói Fiume kikötőjét nem fogják többé évenként 500-szor érinteni. Most kitünik az is, hogy az Adriát, a magyar kormány legerélyesebb szándéka s a jelentékeny pénzeszközök mellett sem lehet hirtelen vagy csak a legközelebbi jövőben is annyira fejleszteni, hogy a Lloydot a magyar forgalmi érdekek képviseletében pótolhassa. Ezeknek s más okoknak tulajdonítható, hogy az ügy a magyar kormány elvi hajlandósága ellenére megakadt. A mi a Lloyd finansziálshelyzetét illeti, bizonyos, hogy a mérlege az idén is defecitelt záródik, még pedig 600,000 frttal, mihez a tavalyi 400,000 forint defecitelt esatolva, eddigi hiánya egy millió frtra rug. Az idei defecitelt azzal indokolják, hogy a társaság egy új gőzöst épített s azonkívül hat hajót teljesen átalakította.

Lisztforgalmunk.

Az egyes magyar piacokról folyó évi december hónap a következő mennyiségű liszt érkezett vasuton Fiuméba és Triesztbe:

	Fiume	Trieszt
Budapest	86,442.00 qn.	8440.50 qn.
Debreczen	5516.00 "	407.00 "
Sziszek	1521.00 "	814.00 "
Bares	1316.00 "	616.00 "
Arad	1100.00 "	1621.00 "
N. Várad	1016.00 "	— "
Temesvár	904.00 "	— "
Szeged	603.00 "	407.00 "
N. Kikinda	600.00 "	301.00 "
Losoncz	508.00 "	— "
Szatmár	406.00 "	— "
Kaposvár	408.00 "	102.00 "

a földélzeten irtóztató erővel átcsapott, egy csomó embert ragadott el magával a hullámába; asszonyok tüntek el férjeik oldalán mellől, gyermekek édes anyjuk karjaiból. — Három testvér, kik a halálban sem akartak egymástól elválni, egymást kézen fogva a tengerbe ugrottak; egy féj midőn u hullámok alá látja merülni a feleségét golyót röpít agyába, hogy minél előbb követhesse őt a halálba. — Amott egy milliomosnó egész csomó ékszerrel kinál egy tengerésznek, hogy mentse meg életét; a matróz válat von s csak annyit mond, magam is örülök, ha megmenethetném az életemet.

A hajóhídon foglal helyet sok utasal együtt Brandt és fiatal felesége, — kinek derekára féje egy mentővel kötött; a saját övét Hammerschmidté után a derék férfiú, a tengerbe vetette, midőn az a hullámok közül egy ilyen utató kiáltozott. Elérte-e, s vajjon életben van-e még, e pillanatban alig gondolhattott erre, sokkal közelebb állott hozzá a felesége. Brandtné még ekkor sem veszhette el nyugalmát; nem sirt, nem remegett, valóban bámulatra méltó hidegvérűséget tausított.

Károlyváros	306.00 "	— "
Velence	300.00 "	1304.00 "
Zágráb	200.00 "	— "
M. Vászárhely	20.400 "	— "
Zimony	105,000 "	— "
Csaba	102.00 "	— "
Verbovsko	102.00 "	— "
VerbászKula	102.00 "	— "
Miskolcz	102.00 "	— "
Dugoresza	100.00 "	— "
Dombóvár	100.09 "	— "
Eger	— "	304.00 "
Szentes	— "	204.00 "
Oravicza	— "	105.00 "
Összesen	102063.00 qn.	14628.00 qn.

Mely mennyiség az 1890 december behozatallal szemben 2110 mázsányi kevesebbet mutat a fiumei behozatallal és 7537 m. m. többletet a trieszti behozatallal.

A fiumei polgármester ünnepélyes fölavatása.

Ciotta Jánosnak fiumei polgármesterré negyedszer történt megválasztását is jóváhagyta ő felsége a király. Az ünnepélyes esküt a hazafias podestà e hó 9-kén tette gróf Zichy Ágost fiumei kormányzó előtt. — Ha e ténynek egyszerű regisztrálására szorítkoznánk, méltán érhetne bennünket a kötelesség mulasztás vádjá; volt ez ünnepélynek a fölavatás tényén kívül egyéb fontossága is.

Az a lelkesült hangulat, melyel a fiumei képviselőtestület, tehát a város színejava: gróf Zichy Ágost kormányzónak beszédét fogadta, a közmegelegedésnek volt a leghatározottabban nyilatkozata; azé a közmegelegedésé, mely Fiume város közönsége, s a helybeli kormány között tényleg főnáll. — A fiumei kormányzó beszéde a polgárság köztudatában élő méltányosságnak határozott alakba foglalt kifejezése. A fiumei polgárság bizalommal viseltetik a város polgármestere iránt; jól esett hallania a kormányzó ajkairól a méltánylást, melyel Ciotta érdekeit a város közönsége előtt oly meleg elismerésre méltatta.

Az emelkedett tartalmu beszédből megértette egyúttal azt is, hogy a Fiume és a tengerpart kormányzója előtt nem ismeretlen ama széleskörű tevékenység, melyet a város első polgára Fiume fejlődése érdekében kifejtett. — Kétszeresen örült annak, hogy e tevékenységet a fiumei kormányzó olyan nyíltan és férfias őszinteséggel elismerte.

Az a viharos tetszés, melyel a képviselőtestület, és a nagy számmal egybegyűlt közönség gróf Zichy Ágost kormányzó beszédét fogadta, fontos momentum volt, mely az itt-ott fölmerült alaptalan félreértések teljes megszűnését jelentette: örvendetes fordulat, mely a kikötő város békés és nyugodt fejlődésének garanciául szolgálhat a jövőre nézve.

A fölavatási ünnepély hó 12-kén folyt le a városháza nagy termében; a városi képviselők teljes diszben jelentek meg a fényes ünnepélyen, melynek csak minden hatodik évben lehet szemtanuja. A karzatokat válogatott közönség lepte el, s a város előkelő hölgyei,

A fölavatás díszmagyarban Gellert Miklósa közgyűlési tevékenységéről A Brelich fölségiratnak gróf Zichy Ágost közép be

Melldő Mely

Negyedszer társainak bizalmas felséges urunk zen di zes másodsor jut installálhatni; hogy szemtanú fejtett munkás lett szobb itel mint maga a helyből, ma ide zonyár, nem nyes érdemeim Önnek neve a Fiume felvirág ve számtalan tesseb tehát, met önhöz for podesta-zékbe rán oly érdem tudjuk mindny dat, melyet is áldozatot hoz mert hazafisá momentumokat teti. Örömmel podestát s sziv ködése üdvös s a magyar ha

Gróf Zichy Ágost déj zajos éljen viselőtestület, s ég.

Ezután a polgármester választott melyben megha a benne helyez

A nagy figye tiszta és világ polgármester a való itásáról. egközelebbi id nádas, kiépül utcák burkolat jezésére váró n a vághid föléj létesítése, s egy kus hivatal sze

Különösen va gármester a k viszonyainak ja

Miután a pol beszdét a kir szünni nem akz teremben; me midőn gróf Z kiktöltött küld ta a termet.

CSA

A F

A napokban a „Fasana” nevi miután 15 hó az útát a földg lán érdektelen, érdekes és tanu datot közlünk.

A „Fasana” tonna tartalom laszerkezettel va ind. lövegejük. ágyúval, nemkú van felszerelve.

A hajó paran fer Rudolf freg rendelkezése ala tengerész hadap

1304.00
304.00
204.00
105.00
qu. 14628'00 qu.

el nem fertek, kivétele-
a földszintjén foglaltak
lyk.

A főlatásra Ciotta polgármester
diszmagyarban jelent meg s miután Dr.
Gelletich Miklós a municzipium I alel-
nöke a közgyűlést megnyitotta, küldött-
ség ment a kormányzó elé, mely őt a
közgyűlési terembe kísérte.
A *Brellich* főjegyző által fölolvastott
fölségiratnak tudomásul vétele után
gróf *Zichy* Aost kormányzó a követ-
kező szép beszédet mondotta:

*Méltóságos polgármester úr!
Mélyen tisztelt uraim!*

„Negyedszer történik, hogy ön polgár-
társainak bizalma által megválasztott és
felséges urunk által helyben hagyva e-
zen di zes állást elfoglalja. És nekem
másodsor jut a szerencse önt e helyen
installálhatni; nyolczadik éve lévén már,
hogy szemtanuja vagyok az ön által ki-
fejtett munkásságnak. E munkásság föl-
lött szebb íteletet nem hozhatna semmi,
mint maga azon ünnepélyes alkalom
melyből ma ide összegyűltünk, s mely bi-
zonyára nem is lehetne más, mint fény-
es érdemeinek kiérdemelt elismerése.
Önök neve szoros összefüggésben áll
Fiume felvirágzásával, meg van örökít-
ve számtalan alkotásával, mi természete-
sebb tehát, minthogy a közbizalom is-
mét önhöz fordult s önt emelte ismét a
podesta-székre, melyet évek hosszú so-
rán oly érdemdesen töltött be. Igen jól
tudjuk mindnyájan, mily nehéz a fela-
dat, melyet ismét magára vállalt, mily
áldozatot hozt drága Fiuméneknek, de is-
mert hazafisága legyőzve az egyéni
momentumokat, másként nem is tehe-
tett. Örömmel üdvözölöm tehát újból mint
podestát s szívemből kívánom, hogy mű-
ködése üdvös legyen Fiume fejlődésére
s a magyar haza jóllétére.”

Gróf *Zichy* Ágost kormányzó beszé-
dét zajos éljenzéssel fogadta úgy a kép-
viselőtestület, mint a nagyszámu közön-
ség.

Ezután a polgármester letette az esküt.

A kormányzó beszédére Ciotta polgár-
mester válaszolt egy hosszabb beszéddel,
melyben meghatóan mondott köszönetet
a benne helyezett bizalomért.

A nagy figyelemmel kísért beszédben
tisztá és világos képet nyújtott Ciotta
polgármester a különféle tervezetek meg-
valósításáról. E szerint befejeztetik a
egközelebbi időszakban a város csator-
názása, kiépül a vízvezeték, elkészül az
utczák burkolata; ez első sorban befe-
jezésére váró munkák után tervben van
a vághid felépítése, egy új szegényház
létesítése, s egy statisztikai és anagrafi-
kus hivatal szervezése.

Különösen nagy súlyt fektetett a polgár-
mester a kikötőváros egészségügyi
viszonyainak javítására.
Miután a polgármester hazafias hangú
beszédét a kiraly életetésével végezte.
szünni nem akaró éljenzés keletkezett a
teremben; mely újra föl hangzott:
midőn gróf *Zichy* Ágost az e czélra
kiküldött küldöttség kíséretében elhagyta
a termet.

CSARNOK A FÖLD KÖRÜL

A napokban érkezett vissza Polába
a „*Fasana*” nevű cs és kir. naszád hajó,
miután 15 hónap alatt megtette volt
az útát a földgömb körül. Nem lesz ta-
lrán érdektelen, ha e hajóról s annak
érdekes és tanulságos útjáról néhány a-
datot közlünk.

A „*Fasana*” naszád (corvette) 1970
tonna tartalommal bir s gőz- és vitor-
laszerkezettel van ellátva. Gőzgépei 1700
ind. lóerőjűek. 4 nehéz és 3 könnyű
ágyúval, nemkülönbön 2 mitrallieuse-el
van felszerelve.

A hajó parancsnoka ez úton *Berghofer*
Rudolf fregatkapitány volt, kinek
rendelkezés alatt 6 tengerész tiszt, 18
tengerész hadapród, 2 tengerész orvos,

1 hízós és 3 gépész, valamint 240 főnyi
legénység állott.

A tisztikar tagjai közül egy sorhajó
hadnagy, egy sorhajózáslós és az első
hajóorvos, s a legénység közül többen
magyarok voltak.

Az utazás célját elsősorban a tisztikar,
a fiumei hadi tengerészeti akadé-
miát végzett és újonnan kinevezett tengerész
hadapródok és a legénységnek a hajózásban
való gyakorlása képezte, miért is a „*Fasana*”
rendszerint csupán vitorlálással hajózott,
a hajógép használata főképp a kikötőkbe való
bejárás és az innen való távozás, esetleg
szűkebb csatornák árhajózása alkalmára
szorított. A hajó tisztikara ezenkívül
oceanografiai, kereskedelmi, cartographiai
és etnographiai tanulmányok eszközésé-
re volt utasítva. Az utazás bővebb leírását
úgy szintén a tudományos kutatások
és tanulmányok eredményét a hadi-
tengerészeti kormány később bizonyára
közvé fogja tenni s ezek elé kiváló
érdekkel nézhetünk.

1889. évi szeptember 21-én hagyta
el a „*Fasana*” a polai hadi kikötőt s
kedvező szelekek Messinába vitorlázott,
hová ugyanazon hó 29-én érkezett meg,
itt élélmiszereit kiegészítve folytatá út-
ját Gibraltár felé. A Sardinia sziget
közeliében a hajó felett keletről jött
egyike a legerősebb orkánoknak vonult
el, mely ugyanakkor a sardiniái szigete-
ten telmes károkat okozott, a „*Fasana*”
azonban az orkánt szerencsésen
minden sérülés nélkül kitartotta, a mi
úgy a hajó jó szerkezetéről mint szak-
kavott vezetéséről tanuskodik. Októ-
ber 19-én érkezett a hajó Gibraltárba,
honnan néhány napi tartózkodás után foly-
tatá útját Brazília felé. 27 nappal igen ke-
dező hajózás után november 12-én San-
Salvador de Bohidában kötött ki s majd
ismét Rio de Jáneiróba vitorlázott. Ez
utóbbi kikötőben, melyről sokan azt
tartják, hogy szép fekvés tekintetében
Nápolylyal az elsőbbségért vetélkedhetik,
a „*Fasana*” oda érkeztekor roppant hő-
ség uralkodott (39° Celsius), minek kö-
vetkeztében a sárgaláz a városban igen
erősen dühöngött. A „*Fasana*” ezen
kedvezőtlen viszonyok következtében Rio-t
rövid 8 napi tartózkodás után ismét el-
hagyva Montevideo felé vitorlázott. A
delamerikai vizeken gyakori orkán az
ügynevezett permoser a „*Fasana*”-t ez
útjában szintén utólérté, a hajón azon-
ban szerencsére ez a vihar sem okozott
kárt. Montevideoból 1890 január 7-én
folytatá útját a naszád dél felé ugyancs
hó 27-én behajózott a Magellan-szo-
rosba, melyet a Puerta-Arenasban töl-
tött 2 napot is beszámítva 5 nap alatt
hajózott át, a mennyiben már jan 31-én
kiért a csendes óceánba.

A csatornában a hajózás a kedvezőtlen
időjárás, ellenkező szelek és áramok kö-
vetkeztében, nemkülönbön kedvező hor-
gonyzó helyek hiányában igen nehéznek
bizonyult, bő kárpórlást nyújtottak a-
zonban ezért a Magellan-szoros valamint
a többi patagóniai csatornák természeti
szépségei, melyek a hajózás nehézségei
okozta gondokkal bizonyára felértek.
Dél Amerika nyugati partján a *Fasana*
előbb Corral, azután Valparaiso és Cal-
lao kikötőkben vetett horgonyt. Valpa-
raisóból a hajó tisztikara Santjagóba,
Callaóból pedig Limába tett igen tanu-
ltságos kirándulásokat, Callaóból ezenki-
vül az Andes hegységen át vezet ő va-
sufon a kirándulók 12,200 lábnyi ma-
gasságig szállottak fel.

A legszebb idő kísérte ezután a „*Fa-
sana*”-t a csendes óceán-sziget csoport-
jain át; 27 nappal vitorlázás után Mu-
kuhirában vetett horgonyt, hol a csen-
des, jó indulatú és vendégszerető de a
műveltség igen alacsony fokán álló la-
kosság érdekes néprajzi tanulmányokra
nyújtott alkalmat. A szépségéről híres
Tahiti szigeten a hajó személyzete úgy
V. Pomaré király családja mint az egész
lakosság részéről a legelőzékenyebb szí-
velyességgel fogadtattott.

Tahitiből 14 nappal ugyancs kedvező
időjárás közti vitorlázás után a naszád
a Samoa szigetekhez ért és Upolu szí-

get Apia kikötőjében vetett horgonyt.
A Samoa-szigeteken az újabb időben le-
folyt számtalan történelmi nevezetessé-
gü események egymagukban is elege-
dők arra, hogy irántuk az érdeklődést
fokozzák. A német birodalmi főcensul
iváló előzékenységgel a „*Fasana*”-tis-
tikarának lehetővé tette, hogy a Samoa-
szigetek politikai, kereskedelmi s egyéb
viszonyaival behatóan megismerkedhes-
senek.

A Samoa-szigetektől az osztrak-ma-
gyar hadihajó a Fidji szigetcsoporthoz
vitorlázott Seira és Viti Seir-ben kötve
ki, innen ismét kedvező szelekkel az
új Hebridák felé s ezektől a Sandwich-
szigetekhez vitorlázott.

Anegyumban alkalom nyíltott a ben-
szülőttekkel érintkezésbe lépni, akik ha-
bár most már keresztény vallásra ke-
resztelvék, ősi vallásukat az emberévést
mép m nedezideg teljesen el nem bírták
hagyni.

Julius 8-án Numeában vetett horgo-
nyt a „*Fasana*”, hol a franciaia hatóságok
részéről a legszívelebb fogadta-
tásbu részesult. A franciaia nemzeti
ünnep alkalmával csónak-verseny ren-
deztetett s a „*Fasana*” kutterje a fran-
ciaia és angol hadihajók csónakjaival
tartott versenyen elsőnek érkezett be,
mi a hajó nyambu-át e kikötőben nem
csekély médon emel!

Az utazás további folyamán *Moresby*
kikötőt érintette a hajó Uj-Guinéán,
azután a gőzgépet használva a Torres-
szoroson haladt át. *Hupang* (Timorsziget)
meglátogatása után augusztus 22-én
Sorabagába érkezett a hajó, honnan
8 nappal tartózkodás után, mely tanul-
mányok tételére fordítottatott, Batavia
felé folytatta útját. Mindkét utóbbi ki-
kötőben a „*Fasana*” tisztikara a legszí-
velebb vendéglátással fogadtattott,
melynek viszonzásaul *Berghofer* parancs-
nok Bataróban hajója fedelzetén nagy
és kitünően sikerült bált adott, melyre
a kikötőváros előkelőségei voltak hiva-
talosak.

Tizenhét nappal gyors és igen kedvező
hajózás után Port Louisban kötött ki a
„*Fasana*” honnan Aden felé folytatá
útját. A Saga de Malta-nál a tengeré-
szeti térképek rectificálása czéljából mély-
ségmérések eszközöltettek. November
30-án Adenbe ért a „*Fasana*” s öt na-
pi tartózkodás után Djeddah, Suez csa-
torna és Port Said on át haza felé vette
útját; Suezből érdekes kirándulást tettek
e hajó tisztjei Cairoba.

A Középtengerben igen kedvezőtlen
időjárás fogadta a „*Fasana*”-t, oly an-
nyira, hogy Janta szigetén kénytelen
volt a jobb idő beálltáig menedéket ke-
resni.

Vége 1890 december 30-án ismét
a polai hadi-kikötőkbe ért vissza a
„*Fasana*”, hol lefog szerelteni s alapos
tatarozás alá vettetni.

Sok érdekeset és tanulságosat láttak
s tapasztaltak a „*Fasana*” utazói ezen
földkörüli útjokon, s remélhető, hogy ta-
pasztalataik mielőbb szakszerűleg fel-
dolgozva közzé fognak tétetni és ekként
közkinccsésé válni.

Gróf Batthyány Tivadar.

Képzőművészeti kiállítás Fiumében.

Általános örömet keltett a lakosság
körében, annak a hírek a megvalósu-
lása, hogy a kikötő városban hazai
tárgyakból egy képzőművészeti kiállítás
fog tartatni.

A kiállítás eszméje gróf *Zichy* Ágost,
Fiume s a magyar-horvát tengerpart ha-
zafias kormányzójától eredt. A kor-
mányzó gróf a magyar képző művészeti
társulat körében annak idején felvetette
az eszmét, hogy Fiumében hazai mű-
tárgyakból kiállítás rendeztessek. A ké-
pző művészeti társulat magáévá tette az
eszmét, s *Telepy* Károlyi bizta meg,
hogy ez ügyben gróf *Zichy* Ágost kor-
mányzóval magát érintkezésbe tegye.

Telepy Károly e czélből Fiuméba ér-
kezett, s gróf *Zichy* Ágost elnöklété a-
latt tegnap e hó 17 kén értekezlet tar-
tatott, melyen *Ciotta* János polgármester,
Gorup József nagy birtokos, *Hajnal* An-
tal min. oszt tanácsos, báró *Lettis* vá-
rosi tanácsnok, gróf *Wickenburg* István
miniszteri titkár, és báró *Vranycsány*
György nagybirtokos vettek részt.

Gróf *Zichy* Ágost megnyitva az érta-
kezetet örömeinek adott kifejezést, hogy
az eszmét megvalósulni látja, s a ké-
pzőművészeti társulat által ez ügyben
megállapított föltételeket készségen haj-
landónak nyilatkozott elfogadni.

A kiállítás megvalósításán nincs mit
kétkelünk. — Gróf *Zichy* Ágost
kormányzó ugyanis k jelentette az érte-
kezleten, hogy a kiállítás anyagai sike-
rét illetőleg, a legnagyobb készséggel
hajlandó az anyagi garanciát elvállalni.

A kiállítási czélokra szolgáló alkalmas
helyiségnek kiszemelését *Ciotta* polgár-
mester az értekezlet tagjaival együttesen
magára vállalta; megemlítjük, hogy *Go-
rup* József már előzetesen a tulajdonát
képező Europa szálloda nagy természet-
mentesen ajánlotta föl a kiállítás czélf
jaira.

Az érdekes kiállítás valószínűleg már
február hóban fog megnyílni.

Megemlítjük egyúttal, hogy *Baross*
Gábor kereskedelmi miniszter a kiállítá-
sra szánt tárgyak szállítását különleges
kedvezményekben fogja részesíteni.

A kiállítás eszméjének fontosságát a-
lig tudjuk eléggé méltányolni; kétszere-
sen érdekessé teszi azonban az a körü-
mény, hogy az a magyar kikötő város-
ban fog létesülni, s hogy a nazai mű-
tárgyak egy oly közönség előtt is ki lesz-
nek állítva, melynek csak kis részben
nyíltott alkalmá a hazai képző művésze-
tek fejlettségéről meggyőződni.

Helyi és különféle hírek

Stefánia trónörökösne e hét ele-
jén Abbaziából visszautazott Bécsbe.

Ő fensége azonban csak több órai
késedelemmel érkezett meg miu-
tán ez erős hófúvások miatt a vonat
a feisriczi állomán három óráig
volt kénytelen vesztegülni, mely idő a-
latt néhány száz munkás nagy erőfeszíté-
ssel tette szabadá az elzárt vonalat —
Megemlítjük egyúttal, hogy az özv trónó-
rökösne Abbazia és Ika közt egy 1000
□ méternyi telket vásároltatott, melyen
már a legközelebbi jövőben díszes vil-
lát szándékozik építtetni.

A fiumei tanító egyesület január
hevi közgyűlését f. h. 15-én tartotta
mg a m. kir. főgimnázium tanácsko-
mányi termében. A folyó ügyek elinté-
zése után *Sforzina Máté* polgári isko-
la tanító értekezett az olasz nyelv ta-
nitásáról a helybeli m. kir. állami pol-
gári iskolában és, bemutatta egyúttal e
nyelvnek részletesen kidolgozott tanter-
vét; Ennek felolvasása után *Benkó Kálmán*
egyesületi pénztáros szabad előda-
dást tartott a földrajz tanításáról a IV
elemi osztályban. Nézetek élők eszme-
cserére adtak alkalmat, mely nagyobb-
részt a használatban levő tankönyvnek
hiányai körül fogott.

Ugyancs e gyűlésen jelentette be
az elnökség, hogy az egyesület két tisz-
teletbeli tagja, *Szatmáry György* minisz-
teri és *Lévay Ferencz* osztálytanácsos
részére a díszlevelek kiállítottak és a
vallás és közoktatásügyi kormány ne-
vezett magas tisztviselőinek meg is kül-
dettek.

**Szent beszéd a Szt.-Vitus egy-
házban.** Dr. *Sándorffy* Nándor, ma vá-
sárnap d. e. a Szt.-Vitus egyházban a
„Lélek hallhatatlanságáról” olasz nyelvű
szent beszédet tart.

**A görög n. e. egyház vizkereszt-
je.** A Fiumében csekély számra a-
padt g. n. egyház hívei ma d. e. tartot-
ták még a vizkereszt napját. A templo-
mi szertartás után a hívek az egyéb

vallásának nagyszámában megjelent közönség kísérete mellett körmenetet tartottak, mely közben a tengernek ünnepélyes megszentelése történt. — A lélekemelő szertartás alatt, a helyben állomásozó Jellaacsics ezred zenekara játszott.

A fiumei népszámlálás eredménye. A f. évi fiumei népszámlálás eredményét e hó 15-kén konstatálták. Az eredmény a következő:

Az I körületben	3110
a II	2344
a III	2621
a IV	3948
az V	3925
a VI	2415
Plasse alközségben	5807
Cosala	3834
Drenova	985
Katonaság (Közös hadsereg)	621
Honvédség	45
A kikötőben horgonyozó hajók személyzete	384
Összesen	30.059

Az eredményt konstatáló ülésen Ciotta János polgármester elnökölt.

A legújabb népszámlálási adatok szerint a szaporodás 40%. — Az 1850 ik évben Fiumének 13.209 lakosa volt a szomszédos Susakkal együtt; 1857-ben 15.528; 1869-ben 18.809; 1870-ben 21.800. — A házak száma ez idő szerint 1802.

A fiumei hivatalnokok helyzetének javítása. Gróf Zichy Ágost kormányzó már régebben magáévá tette az eszmét, hogy a fiumei állami hivatalnokok sorsán segítsen. — Föntartással közöljük a hírt, hogy kormányzónk már a legközelebbi jövőben lépéseket fog tenni a központi kormánytól arra nézve, hogy a fiumei hivatalnokok már-már elviselhetlenül nehéz sorsán, valamely uton segítve legyen. Ha e hír valóban bizonyul, úgy e fontos kérdés kedvező megoldása mellett a legméltányosabb okokból állást foglalunk; mert valóban, itt a legfőbb ideje hogy a kikötő városban élő állami hivatalnokok sorsán, mielőbb segítve legyen.

A volt zenggi püspök halála. Soich Venczel volt zenggi püspök e hó 11-kén halt el Buccariban 79 éves korában. — A boldogult egykor nagy befolyással bírt, s ő felsége a belső titkos tanácsosi címmei, s a vaskoronarend nagy keresztjével tüntette ki. — Soich püspök azonban 1875-ben kénytelen volt állásától megválni, s a közügyektől visszavonulni; azóta Buccariban a világtól elvonult nyugdíjban élt, s a városból soha nem távozott, sőt még szerény lakását is nagy ritkán hagyta el. — A püspök temetésére Fiuméből is szép számmal jelentek meg ravatalalán, s fiumei volt horvát hívei közül többen díszes koszorúkat helyeztek ravatalára. Temetésén, mely e hó 14-kén történt Buccariban a közel es távoli vidékről nagyszámú közönség jelent meg.

Estély a fiumei kormányzóknál. A gróf Zichy Ágost kormányzó és neje sz. Wimpffen Hedvig grófnő által e hó 14-kére tervezett táncestély, mely a hófúvások folytán közbejött akadályok miatt a kitűzött napról elmaradt, holnap hétfőn este fog megtartatni.

A fiumei selyemszövő gyár. A Passavalli és Puecher testvérek comói cég által Fiumében nem régebben alapított selyemszövő gyár már megkezdte működését. — Ez ideig még csak kilencz szövészék van fölállítva, de a gyárnak februárban-márcziusban várható teljes felszerelése után harmincz szövészék fogja a szebbnél szebb selyem kelméket ontani. — A gyár részleteiből ismertetésére visszatérünk.

A vízvezeték ügye Fiumében. A vízvezeték ügyének rendezésére kiküldött bizottság a legutóbbi időben dicséretes erélyvel járál a fontos kérdés megoldásához. E bizottság tevékenységéből kifolyólag a városi tanács a hét

folyamán ülést tart, hogy a fönemlített bizottság részéről beterjesztett véleményét tárgyalás alá vegye.

A főgimnázium magyar társalgó köre, az intézet dalos körével egyesülve a f. évi február hó 9-én nyilvános ünnepet rendez. Az érdekes ünnep programjából lapunk legközelebbi számában adunk hírt.

A Karpátgyelet fiumei fiókja, e hó 16-kán Schlemmer Károly elnökelete alatt, az egylet táncvigalma ügyében értekezletet tartott.

A fiumei tornaegylet bálja. A fiumei tornaegylet e hó 24-kén megtartandó táncmulatságára nagyban folynak az előkészületek. A közelmúlt napokban az egylet ügybuzgó elnökének Lázár István elnökelete alatt bálbizottság alakult mely a táncvigalom sikere érdekében nagy tevékenységet fejt ki. — A táncmulatság, mely mint említettük a Deák szálló nagy termében fog megtartatni, Farkas Sándor pécsi cigányzenekara fog játszani.

Miféle országban van Fiume? A magyar kikötő városnak ugyancsak kijutott a népszámlálás keserűségeiből. Ezt a keserűséget, részben a tudatlanság, részben a roszakarat okozták neki.

Fiumét ugyanis a bevallási ivenk annyi mindentéle országra - földre helyezték, hogy ha azt nem tudnók, hogy Fiume Magyarországon van, e bevallások alapján valóságos föld körüli utat lennének kénytelenek megtenni, hogy az ország gyöngyére okkal móddal ráakadjunk. A legtöbbje tudta, és elismerte, hogy Fiume Magyarországhoz tartozik, voltak azonban még pedig nem kevesen, kik a kikötővárosról szépen beirták az őrület rovátába „Ausztria”, „Horvátország”, „Krajnaország”, „Isztria”, „Dalmácia”, „Quarnerország”, „Olaszország”, stb. Mindez még hagyján, de voltak olyanok is, kik a magyar kikötő város országát Angliát jelölték meg. Még csak az hiányzott, hogy a holdba tegyék.

Ujra a régi bajok. Tegnap f. évi január hó 17-kén reggelre ismét elmaradtak a belföldről érkező postaküldemények. A 16-kán és 17-kén dühöngött bórászél és havazás folyán a m. kir. állami vasutak fiume-camrral-moraviczei vonalrészén ismét megszünt a közlekedés. A 16-kán reggel Fiuméből elindult vonat C.-Moraviczeről a hófúvás folytán kénytelen volt visszatérni. — A déli vasuton hasonlóképp ujra forgalmi akadályok állottak be. Postánk ismét harmadja nincs.

A kereskedelmi muzeum fiumei fiókja. A kereskedelmi muzeum fiumei fiókjának helyiségeiben leendő kiállítás ügyében a legújabbán ismét néhány cég jelentette be szándékát. — A kiállításon a többi között *Lédeczy* Sándor budapesti jónévi zongoragyáros is részt akar venni, jó hírnevének örvendő zongore és pianino gyártmányaival.

A fiumei m. kir. állami elemi iskolák I és II osztályát, a fiumei m. kir. fővárhivatali épületből, a helyiségek elégtelensége miatt, az újonnan épült szomszédos Ploech féle házba voltak kénytelenek áthelyezni. — Ez alkalommal helyen valónak látjuk megjegyezni, hogy gróf Zichy Ágost fiumei kormányzó, ki a fiumei iskola ügyeket folyton es kiváló figyelmére méltatja, már régóta óhajt segíteni az iskola-helyiségek mizériáin, s régi eszméje, hogy egy megfelelő iskolaépület létesítése által a bajokat egyszerre és mindenkorra megszüntesse. — A fontos terv megvalósítását azonban, mindaddig számos akadály megátolta; úgy tudjuk, hogy különösen az alkalmas telek képezett s képezi ma is a legfőbb nehézséget, hogy a kormányzó fontos terve mindaddig nem lépett a megvalósulás stádiumába.

Magyar tengerészeti évkönyv. A magyar tengerészet élén álló hatóságok és testületek, s a magyar tengerészetre

vonatkozó, valamint az ezzel szorosabb ö szeköttetésben álló tényezőkről szóló évkönyv ez ideig kizárólag olasz nyelven jelent meg, sőt mi több a trteszti tengerészeti hatóság évkönyvébe foglalva, úgy hogy az utóbbinak mintegy függelékét képezte. — E vizsás állapot is megszünt, s a magyar kir. tengerészeti hatóság ez évre egy önálló „Magyar Tengerészeti Évkönyvet” adott ki, magyar és olasz nyelven. A m. kir. kereskedelmi miniszter rendelete folytán megjelent évkönyv I. kötete nemcsak csinos kiállítású, hanem e mellett gazdag és könnyen áttekinthető tartalommal is bír. — A közhasznú munka részletesbb ismertetésére a legközelebbi jövőben kimerítőbben fogunk foglalkozni.

A fiumei iparos kör bálja. A fiumei iparos kör tagjaiból a közelmúlt napokban bizottság alakult, hogy a farsang alatt az iparos kör által rendezett táncmulatsághoz a szükséges előkészületeket megtegye. A fényesnek ígérkező táncvigalmat valószínűleg hó 7-kén tartják meg a Deák szálló nagy termében. — A mulatságra, mint értesülünk gróf Zichy Ágost kormányzótól és nejét sz. Wimpffen Hedvig grófnőt egy külön küldöttség fogja meghívni.

Tél és tavasz együtt. A közelmúlt napokban uralkodott zord időjárás a lefolyt hét folyamán egyhőbbre változott. Ha a házak tetején fehérlő hó, s a földhalmazott piszkos hóbuczkák nem jutnának észünkbe a telet, a hét közepe táján szinte el is feleltük már a közelmúlt napok hózivataros idejét. — Ejjelenként keményre fagyott ugyan még a talaj nappal azonban alig éreztük a tél hidegét, sőt a déli órákban, mikor a hőmérő a föltött 10-re emelkedett, szintes tavaszisá lett a levegő hangulata. A hét végén azonban ismét erős északiszél keletkezett, az ég bel. Az uralkodott kemény hideg egyébiránt több helyütt megkárosította a növényzetet. Különösen a dílszaki növényekben esett érzékeny kár. — József főherczeg pompás villájábanem egy szép dísnövényt hervasztott meg az erős fagy, s a népkertben, valamint a köztereken is kisebb nagyobb károkat okozott. Tegnap óta ismét hideg és zordon az időjárás.

A vasuti közlekedés megnyílása. A vasuti közlekedés a m. kir. állami vasutak károlyvárosi fiumei vonalán s hó 15-kén esütörtökön nyílt meg. E közlekedés e vonalon e hó 7-kétől kezdve, vagyis tíz napon át szünetelt, a kikötőváros kereskedelme, s a m. kir. állami vasutak üzleti forgalmának nem csekély hátrányára.

A fiumei szabad kikötő megszüntetéséhez. A fiumei szabad kikötő megszüntetése tudvalevőleg még ez évben be fog következni. Az ez alkalomra életbeléptelendő vámrend szabályok érdekében a fiumei fővárhivatal részéről a szükséges előtanulmányok ez idő szerint folyamatban vannak. — E fontos intézkedésekre alkalmaslag visszatérünk.

„Guida Generale di Fiume.” — (Fiumei általános kalauz). Ez a címze egy közhasznú könyvnek, mely Polonio-Balbi fiumei könyvkereskedő szerkesztésében és kiadásában megjelent. A könnyen áttekinthető kalauz magában foglalja a Fiumében székelő hatóságok, testületek, társulatok, gyárak iparvállalatok, stb névsorát. — A kitűnően szerkesztett munka ára 1 frt 50 kr, s kapható Polonio-Balbi kiadónál Fiumében.

A fiumei vágóhid ügye. A fiumei kormányzó a közelmúlt napokban értesítette a városi hatóságot a kereskedelmi m. kir. miniszter határozatáról, melyel az újonnan építendő vágóhidra vonatkozó tervezetet helyben hagyta.

Az öngyilkos holtteste. Bakarčić Andráis volt tengerész kapitány és kereskedő, mint említettük, a múlt évi december hó 26-kán a Maria Terezia molról a tengerbe ölte magát. Holttestét sokáig hiába kutatták a buvárok

míg végre e hó 10-kén Pola közelében megtalálták. — A hullát, mely valószínűleg, már a múlt évi december hó utolsó napjaiban került fölszínre, az akkor uralkodott erős szélviharok sodorták oly nagy távolságra az öngyilkosság színhelyétől.

A Kochféle gyógymód Fiumében. A Kochféle oltószerrrel folytatott gyógymód a kikötővárosban különböző eredményeket tüntet föl. — Ez idő szerint megközelítőleg 22 beteg van gyógykezelés alatt. A betegeknek kiknek baja nem nagyon régi föltűnő javulás észlelhető, úgy hogy ezeknek teljes felgyógyulása csaknem bizonyosau remélhető. Az előrehaladottabb betegségi stádiumban szenvedőknel azonban az oltóanyag nem teszi meg a hatást, sőt inkább hátrányos befolyással jár. — Ime egy példa *Josich* József pénzügyőr már 6-év óta szenvedett tüdővészben. A beteget a múlt évi december hó 9-kén oltották be először, azonban már december 20-kán az oltást abban kellett hagyni. A beteg egészségi állapota rohamosan rosszabbra fordult, míg végre e hó 15-kén meghalt.

Sorsjegy vásárló szövetkezet. A fiumei m. kir. állami p. ü. hivatalnokok köreiben egy sorsjegyeket [vásárló szövetkezet alakult. E szövetkezet azt a diesévetes földadatot tűzte ki célül, hogy a hazai sorsjegyekből tásulás útján fog értékpapírokat vásárolni.

Magyarbál a Deák szállóban. *Heim* József a Deák szálló tevékeny bérője a f. évi február hó elejére, egy magyar jellegű táncmulatság megtartását tervezi a Deák szálló nagy termében. Az érdekes táncmulatság változatos programja, mint értesülünk már a legközelebbi napokban szét fog küldetni.

A pécsi cigány zenekar. A pécsi cigány zenekar, mely *Farkas* Sándor primás vezetésé alatt, folytonos tet-szes között játszik a kikötő városban, tegnap, és tegnapelőtt a Deák szálló nagy termében ismét a legjobb hangulatban tartotta a megjelent közönséget. *Farkas* Sándor, mint említettük Fiumében tölti a farsangot, miután társulatát már több egyület szerződtette a farsang folyamán megtartandó mulatságokra.

A m. kir. államvasutak képvisel-tetése Konstantinápolyban. A m. év aug. 31-en beszintetett konstantinápolyi kereskedelmi ügynökség helyébe a kereskedelmügyi miniszter elhatározása hóvetkezében a budapesti kereskedelmi muzeum konstantinápolyi állandó tudósítójának állása a m. kir. államvasutak ottani kereskedelmi képviselőjével egyesített és e kettős tisztséggel *Back Hermann* konstantinápolyi nagykereskedő az Orsodi és *Back* cég főnöke bizatott meg. E képviselőség február 1-ejével kezd meg működését, feladatát a Magyarország és a Balkán felsziget közötti forgalom fejlesztése és emelése fogja képezni. Erről az érdekelt körök ama megjegyzéssel értesítettek, hogy a nevezett képviselőség kereskedelmi, forgalmi, díjszabási és egyéb idevágó ügyekben a kellő utbaigazítások és felvilágosítások ingyen szolgáltatni tartozik. Ily tárgy megkeresések közvetlenül, a magyar királyi államvasutak kereskedelmi képviselőjéhez Konstantinápolyba címzendők.

Sajtóhiba. A lapunk megelőző számában a fiumei m. kir. postahivatal forgalmáról szóló adatokban sajtóhiba folytán tévesen lett közölve, hogy a fiumei postahivatalból 26059 postautalvány küldetett szét. A szét küldött postautalványok száma 56059 volt.

Abbazia fejlődése. A Fiumével szomszédos Abbaziában az elmúlt évben összesen 50 új villa épült; a folyó évre eddig 19-ty új épület létesítése van tervezet.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

A Flandriai gróf ö kir. Fensége

által alapított

PALINI PEZSGŐ-GYÁR

legjobb, legkedveltebb és többszörösen kitüntetett hazai pezsgőt szolgáltatja.

Vezető képviselő:

STREM JÓZSEF

BUDAPEST, Teréz körút 5. sz.

Kapható Fiumében:

CSILLAG & PICK-nél.

100 Márka

fizetnek minden tüdőbajosnak, ki a világhírű maláta készítmény használásával biztos javulást el nem ér. Köhögés, rekedtség, asthma, tüdő- és légcsőhurut kiűtés stb. már néhány napi használat után elmúlnak; száraz alkalmazzák kitűnő sikerrel. E maláta készítmény nem titkos szer, hanem maláta és tengeri vegyületekből állították elő. A legmagasabb hatóságoktól bizonyítványok állnak rendelkezésre. Ár: 3 üveg ládában 3 frt, továbbá 5 frtos, 12 frtos 0 és 6, szállítványok ZENKNER ALBERT, a maláta készítmény feltalálója, Berlin (26).

„ADRIA“

Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1891. január havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-eurpai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

Porto	Triest, Fiume	Gőzös	1891 január
Liverpool	„	„Stefanie“	5-15
London	„	„Saragossa“ (Cunard Line)	5-15
Rio de Janeiro, Santos	„	„Winestead“	5-15
Hull, Newcastle o/T	„	„Zichy“	10-20
Rouen	„	„Bassano“	10-20
Glasgow	„	„B. Kemény“	15-25
New-York	„	„Adria“	15-25
Malta, Catania, Messina Bari, (Barletta, Brindisi, Corfú)	Fiume	„Utopia“ (Anchor Line)	15-25
Spalato Cattaro Antivari, Bari	Fiume	„Braemar“	5-15
Glasgow	Trieszt, Fiume	„Corsair“	15-25
Liverpool	Trieszt, Fiume	„Tibor“	21-31
		„Tarifa“ (Cunard Line)	21-31
Fiume	Liverpool	„Trinidad“	1-10
	New-York	„Belgravia“ (Anchor Line)	1-10
	Leith	„Tisza“	5-15
	Glasgow	„Szechenyi“	10-20
	London	„Winestead“	10-20
	Hull, Newcastle o/T	„Hidalgo“	10-20
	Malta, Catania, Messina, (Barletta Brindisi Corfú)	„Braemar“	10-20
	Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)	15-25
	Bordeaux	„	15-25
	Spalato, Cattaro, Antivari	„	15-25
	Bari	„Corsair“	15-25
	Barcellona.	„Jókai“	21-31
	Rouen	„Valin“	21-31
	New-York	„Devonia“ (Anchor-Line)	21-31

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégzár intézkedések következtében történő járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1890. december hóban.

Legujabb! Sétabot-furulya!

Idényszerű ujdonság!

A sétabot-furulya kettős csélra szolgál: Mint sétabot nagyon csinos kül-sővel bír, mint furulya pedig lisztán kihangolt, felette kellemes zenéjű hangszer, melyet bárki legott megtanulhat. A sétabot-furulya félhangokkal bír minél fogva bármely zenedarab rajta eljátszható. Különös fontossággal bír a sétabot-furulya kirándulók részére, kik könnyű módon sétaközben lépten-nyomon zenei élvezetet szerezhetnek vele maguknak és társaiknak. E sétabot furulya ára csomagolással együtt utávért mellett 1 frt 70 kr. Ajánlatosabb azonban az összeget előre elküldeni, mely esetben 2 frtnak előleges utalványozása ellenében bárhová bérmentve elszállítatik.

STERNBERG ÁRMIN,

hangszeripartelepe BUDAPESTEN.

VI., keresési-ut 36. sz.

Kivánatra nagy képes hangszerkatalógusom érdeklődőknek ingyen és bérmentve megküldeték. — Harmonikáról szóló képes árjegyzék külön kiadásban.

KITINŐ PÉCSI BOROK

SUSAKON

RESTAURANT CONTINENTAL

helyiségeiben

ízletes hazai életek.

WEINDORFFER FÜLÖP

